

NAGY ÉVA

Hibás teljesítés – irányelv-konformitás¹

Bevezetés

A hibás teljesítés a hatályos Polgári Törvénykönyvünk definíciója szerint azt jelenti, hogy a visszerthes szerződés kötelezettje által nyújtott szolgáltatás nem felel meg a jogszabályban vagy a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak.²

A hibás teljesítésből fakadó jogkövetkezmények és az igények érvényesítésének szabályai – az adott kor gazdasági berendezkedésének és kereskedelmi szokásainak megfelelően – időről időre módosultak a magyar magánjogban. A legutóbbi releváns Ptk.-módosítást a fogyasztási cikkek adásvételéről szóló 1999/44/EK irányelv követelményeinek való megfelelés érdekében hajtották végre.³

Polgári jogi kódexünk több mint tíz évig húzódó újrakodifikálásának folyamata során nagy figyelmet kapott a hibás teljesítés kérdésköre is.⁴ Az Európai Unió jogi normáinak, többek között az Irányelvnek is meg kellett felelteni az új rendelkezéseket. Amint azt a cím is mutatja, tanulmányomban ezt a konformitást vizsgálom egy összehasonlító elemzés keretei között. Mivel a német magánjog igen jelentős hatást gyakorolt és gyakorol hazánk magánjogának fejlődésére, és sok szempontból példaértékű annak precíz dogmatikai kidolgozottsága,⁵ az Európai Unió tagállamok sorából a német polgári törvénykönyv⁶ implementáló megoldásait emelem ki,

¹ Jelen kutatási eredmények megjelenését „Az SZTE Kutatóegyetemi Kiválósági Központ tudásbázisának kiszélesítése és hosszú távú szakmai fenntarthatóságának megalapozása a kiváló tudományos utánpótlás biztosításával” című, TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0012 azonosítószámú projekt támogatja. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

² 1959. évi IV. törvény a Polgári Törvénykönyvről (a továbbiakban: Ptk.), 305. § (1) és 311/A. §.

³ A fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól szóló 1999/44/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) nyomán a hazai 2002. évi XXXVI. törvény általi Ptk.-módosítás 2003. július 1-jén lépett hatályba; az Irányelv átültetésének kérdéseire lásd: VÉKÁS Lajos: A fogyasztói adásvételről szóló EK-irányelv és átültetése a magyar polgári jogba. *Magyar Jog* XLVII. évf., 11 (2000) 646-660.

⁴ Lásd: a hatályba nem lépett 2009. évi CXX. törvény rendelkezései, az annak alapját képező 2007-es Szerkesztőbizottsági javaslat (Szerkesztőbizottsági javaslat. V. könyv: Kötelmi jog: Második rész: A szerződés általános szabályai. *Polgári Jogi Kodifikáció* IX. évf. 4 (2007) 3-25.), és a Kodifikációs Főbizottság új Polgári Törvénykönyvre vonatkozó 2012. évi javaslata [elérhető: <http://www.kormany.hu/download/0/d7/70000/%C3%A9Aj%20Polg%C3%A1ri%20T%C3%B6rv%C3%A9nyk%C3%B6nyv%20%20a%20Kodifik%C3%A1ci%C3%B3s%20F%C5%91bizotts%C3%A1g%20Javaslat%20-%20k%C3%B6zz%C3%A9telre.pdf#!DocumentBrowse> (2012. 06. 30.)], a továbbiakban: Tervezet.

⁵ A kérdéskörhöz lásd többek között: MÁDL Ferenc: *Néhány gondolat a BGB hatásáról a magyar magánjog fejlődésére*. In: Sárközy Tamás – Vékás Lajos (szerk.): *Eörsi Gyula emlékkönyv*. Hvgorac, Budapest, 2002. 65-72.

⁶ *Bürgerliches Gesetzbuch* (a továbbiakban: BGB); a kódex vonatkozó szabályai a 2001. november 6-i kötelmi jogot módosító törvény által, 2002. január 1-jei hatállyal kerültek a BGB-be, lásd: KÄMPF M., Hanno: *Gewährleistung und Verbraucherschutz*. Nomos, Baden-Baden, 2007. 129.

és hasonlítom össze a Tervezet vonatkozó szabályaival. Megvizsgálom az áru, illetve szolgáltatás szerződés szerűségére, a hibás teljesítés jogkövetkezményeire és az igényérvényesítési határidőkre vonatkozó szakaszokat. Tanulmányom fókuszpontjában az Irányelv tárgyának megfelelően a fogyasztókat érintő rendelkezések állnak.

Az új Ptk. Tervezet hibás teljesítésre vonatkozó rendelkezései

A fogyasztó fogalma

Az Irányelv megalkotásának célja a határon átnyúló fogyasztói adásvételek ösztönzése, ezáltal az európai belső piac élénkítése. Ennek érdekében szükséges volt a tagállamok jogszabályainak közelítése, azaz közös fogyasztóvédelmi minimum szabályok kialakítása az adásvételi jog területén.⁷

Az elsőként megemlíthető újítása a Ptk. Tervezetnek, hogy a természetes személyekre korlátozza a fogyasztó fogalmát.⁸ A magyar fogyasztóvédelmi célú jogszabályok eltérő definíciókkal operálnak, de mindben csak a természetes személyek szerepelnek,⁹ így üdvözlendő, hogy a Tervezet e vonatkozásban feloldja az anomáliát. Az új fogalom megfelel az Irányelv és a német BGB fogalmi meghatározásának.¹⁰

A hibás teljesítés rendszerbeli helye

A Tervezet a jelenleg hatályos kódexszel egyezően a kötelmi általános részbe építette be a hibás teljesítésre vonatkozó rendelkezéseket, köztük az Irányelvnek a fogyasztókkal kapcsolatos elvárásait is. Bár az adásvételről szóló szakaszok tartalmaznak néhány speciális, a fogyasztó és a vállalkozás közötti szerződést érintő szabályt, azok nem az Irányelvből fakadnak.¹¹

A németek az Irányelv rendelkezései nyomán végrehajtották a BGB átfogó kötelmi jogi formáját, de a hibás teljesítésre vonatkozó rendelkezések – a hagyományoknak megfelelően – továbbra is az adásvétel szabályai között kapnak helyet.¹² Az Irányelvből fakadó speciális fo-

⁷ Lásd többek között: Irányelv preambulum (2) és (5).

⁸ A hatályos Ptk. definíciója szerint: 685. § d) „fogyasztó: a gazdasági vagy szakmai tevékenység körén kívül eső célból szerződést kötő személy. A Tervezet meghatározása szerint: 8:1. § c): „Fogyasztó a szakmája, önálló foglalkozása vagy üzleti tevékenysége körén kívül eljáró természetes személy.” A fogyasztó fogalmának problematikájához lásd többek között: VÉKÁS Lajos: Az európai közösségi magánjog sajátos alanyáról: a „fogyasztó” fogalmáról. *Európai Jog* II. évf., 5 (2002) 3-13., valamint: HÁMORI Antal: A „fogyasztó”-fogalom „dilemmái” különös tekintettel az Fgytv. módosításában és az új Ptk.-javaslatban foglaltakra. *Magyar Jog* LVI. évf., 2 (2009) 88-97.

⁹ Lásd például: 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről, 2. § a): „fogyasztó: az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy, aki árut vesz, rendel, kap, használ, igénybe vesz, vagy az áruval kapcsolatos kereskedelmi kommunikáció, ajánlat címzettje”; 2008. évi XLVII. törvény a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról, 2. § a): „fogyasztó: az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy”.

¹⁰ Irányelv 1. cikk (2) a): „fogyasztó: minden olyan természetes személy, aki az ezen irányelv hatálya alá tartozó szerződések tekintetében gazdasági vagy szakmai tevékenysége körén kívül eső célból jár el”; BGB § 13: „Verbraucher ist jede natürliche Person, die ein Rechtsgeschäft zu einem Zwecke abschließt, der weder ihrer gewerblichen noch ihrer selbständigen beruflichen Tätigkeit zugerechnet werden kann.” – „Fogyasztó minden természetes személy, aki ipari és önálló szakmai tevékenységi körén kívüli célból köt jogügyletet.” A tanulmányban szereplő magyar nyelvű BGB-idézetek a szerző fordításai.

¹¹ Lásd: kárveszély átszállása fogyasztói adásvétel esetén (6:220. §), az eladó késedelmének jogkövetkezményei fogyasztói adásvétel esetén (6:221. §).

¹² A BGB a hibás teljesítést, ezen belül a kellékszavatosságot érintő szabályai a pandekta jogban gyökereznek, lásd: BGB eredeti, 1900-as szövege, ROSENTHAL, Heinrich: *Bürgerliches Gesetzbuch: gemeinverständlich erläutert unter besonderer Berücksichtigung der Rechtsverhältnisse des täglichen Lebens*. Heymann, Berlin, 1927. 147. A történeti gyökerek miatt a római jog dogmatikájában az adásvételhez tapadnak a hibás teljesítés jogkövetkezményei, lásd: MOLNÁR Imre – JAKAB Éva: *Római jog*. Leges Diligens, Szeged, 2010. 289-290. A hatályos német dogmatika fenntartotta ezt a rendszerbeli elhelyezést, lásd: BGB 2. könyv, 8. fejezet, 1. cím: Adásvétel, csere, 1. alcím, § 439: Kellékhiba.

gyasztóvédelmi rendelkezések a kötelmi általános részben,¹³ és az adásvétel különös fajtájának, a fogyasztási cikkek adásvételének szabályai között szerepelnek.¹⁴

Az áru illetve szolgáltatás minősége

A Tervezetben – a hatályos kódexszel egyezően – a kötelem teljesítésének általános szabálya a kötelem tartalmának megfelelő szolgáltatás.¹⁵ Kimondja emellett a szerződések általános szabályai között a Tervezet, hogy hibás az a teljesítés, amelynek időpontjában a szolgáltatás nem felel meg a szerződésben vagy a jogszabályban meghatározott minőségi követelményeknek.¹⁶

Ez utóbbi rendelkezéshez kapcsolhatóak a szolgáltatás minőségének megállapításához irányadó szempontok, melyeket a Tervezet az Irányelvnek és a hatályos szabályoknak megfelelően határoz meg, ugyancsak a szerződések általános szabályai között.¹⁷ Ezek szerint a szolgáltatásnak meg kell felelnie a jogosult által meghatározott célokra, az azonos rendeltetésű szolgáltatások céljaira, az azonos szolgáltatások minőségi és teljesítményi paramétereinek, a kötelezettnek a szolgáltatásra vonatkozó nyilvános kijelentéseinek, valamint az általa adott leírásnak illetve mintának, és természetesen a jogszabályi előírásoknak. Ez a példálózó felsorolás szinte szó szerint tartalmazza az Irányelv idevágó elvárásait, így még a német szabályoknál is teljesebb ebben a vonatkozásban a konformitás.¹⁸

Hiányzik azonban a Tervezetből a hatályos Ptk.-ban,¹⁹ valamint a BGB-ben²⁰ is szereplő szabály, miszerint a szakszerűtlen kötelezett, illetve a hibás útmutató szerinti jogosult összeszerelésből eredő hiba keletkezése is hibás teljesítésnek számít. Így nem valósul meg az Irányelv 2. cikk (5) bekezdésben²¹ szereplő előírás. Ha például az IKEA bútoráruházban vásárolt termékek otthoni összeszerelésére gondolunk, érthető, hogy ez a hiányosság miért problematikus: joghézagot eredményez, és mivel a fogyasztók érdeksérelme tömegesen fordulhat elő, mindenképp megfontolandó lenne a hatályosnak megfelelő rendelkezéseknek a Tervezetben történő szerepeltetése.

A német felsorolás nem olyan részletező, mint az Irányelv, szó szerint átveszi azonban az Irányelv azon követelményét, hogy az eladónak az árura vonatkozó nyilvános kijelentésekért

¹³ Lásd: BGB 2. könyv, 3. fejezet, 5. cím, 2. alcíme a fogyasztói szerződésekből fakadó elállási, visszavonási és visszadási jogról (§§ 346-354.).

¹⁴ BGB §§ 474-479: Verbrauchsgüterkauf.

¹⁵ 6:34. §.

¹⁶ 6:158. § (1).

¹⁷ 6:124. § (1).

¹⁸ Vö.: Tervezet 6:124. §, Irányelv, 2. cikk (2) és

BGB § 434. (1): „Az áru kellékhibáktól mentes, ha a veszély átszállásakor a szerződésben megállapított minőséggel rendelkezik. Amennyiben a felek nem állapodtak meg semmilyen (különös) tulajdonságban, az áru akkor mentes a kellékhibáktól, 1. ha alkalmas a szerződésben meghatározott rendeltetésre, vagy 2. ha a szokásos rendeltetésre alkalmas, és rendelkezik az ugyanolyan jellegű áruknál szokásos, és a vevő által az áru jellege alapján elvárható tulajdonságokkal. A 2. pont 2. tagmondata alá tartoznak azon tulajdonságok is, amelyeket a vevő az eladó, a gyártó (termékfelelősségi törvény 4. § (1) és (2) bekezdés) vagy annak segédje által tett nyilvános kijelentések, különösen az árura vonatkozó reklám vagy ismertető jelzés által meghatározottak alapján elvárhat.”

¹⁹ Ptk. 305. § (2).

²⁰ BGB § 434. (2): „A kellékhiba akkor is fennáll, ha a megegyezés szerinti összeszerelést az eladó vagy teljesítési segédje szakszerűtlenül hajtotta végre. Az összeszerelést igénylő árunál az is kellékhibának minősül, ha a szerelési útmutató hibás, kivéve, ha a dolgot hibátlanul összeszerelték.”

²¹ „A fogyasztási cikk szakszerűtlen összeszereléséből eredő hiba egy tekintet alá esik az áru hibájával, ha az összeszerelés az adásvételi szerződés részét képezi, és azt az eladó végezte vagy az ő felelősségével végezték. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha a fogyasztó által összeszerelendő árut a fogyasztó szerelte össze, és a szakszerűtlen összeszerelés a szerelési utasítások hibájára vezethető vissza.”

való helytállási kötelezettség alól mikor van kimentési lehetőség.²² Az, hogy ilyen szabályt az új Ptk. Tervezet nem tartalmaz, nem róható fel a jogalkotónak: az objektív mérce érvényesül nyilvános kijelentések esetén is, így ez még magasabb szintű fogyasztóvédelmet jelent, mint a német rendelkezés.

A hibás teljesítés szabályozási struktúrája

A Tervezet a szerződésszegés, és azon belül a hibás teljesítés szabályainak is új struktúrát ad. Elsőként – a hatályos Ptk.-val ellentétben – a szerződésszegés általános szabályait tárgyalja, és azután tér ki annak egyes eseteire, többek között a hibás teljesítésre.²³

Az egyik legfontosabb újítás a szerződésszegés szabályozásában, hogy a Tervezetben kidolgozták a szerződésszegéssel okozott károk kategóriáját,²⁴ elkülönítve azt a szerződésen kívüli, deliktuális károkozástól. E rendelkezések relevanciát nyernek a hibás teljesítés kapcsán is, és az eddiginél jóval pontosabban rendezik az abból fakadó kártérítés kérdéskörét, melyre a későbbiekben részletesebben ki fogok térni.

Jelentős újítás továbbá, hogy a Tervezet már nem csupán a kellékszavatosságról rendelkezik a hibás teljesítésről, mint szerződésszegési esetkörrel szóló fejezetben. Ide építi be a jótállás szabályait is, megteremt a speciális hatályú termékszavatosság intézményét, és szól a hibás teljesítés „különös szabályairól”, azaz arról, hogy hogyan alakul annak megítélése az eredmény létrehozására, valamint a használatra vagy hasznosításra irányuló megítélések esetén. Az új szabályozási struktúra áttekinthetőbbé teszi a hibás teljesítésből eredő jogkövetkezményeket, és úgy vélem, ezzel növeli a fogyasztó érdekérvényesítési esélyeit.

A hibás teljesítésből eredő jogkövetkezmények a Tervezetben²⁵

Előjáróban megemlítendő egy következetes szövegmódosítás a Tervezetben: már nem mentesülési oknak számít, hanem nem minősül hibás teljesítésnek, ha a jogosult a hibát a szerződéskötés időpontjában ismerte, vagy ismernie kellett.²⁶ Ez dogmatikailag következetesebbé teszi a szabályozást, és teljesen megfelel az Irányelv szövegezésének is.²⁷

A BGB megoldása e körben a történeti hagyományokat idézi, és konkrétabb, mint a mi Tervezetünk. A német kódex e szakasza szerint a vevő nem élhet szavatossági jogaival, ha a szerződéskötéskor tudott a hibáról. Ha a hiba a vevő nagyfokú gondatlansága miatt marad ismeretlen előtte, akkor csak abban az esetben érvényesítheti e jogokat, ha az eladó a hibát csatlárdul elhallgatta, vagy ha jótállást vállalt a dolog minőségéért.²⁸

²² BGB § 434. (1): „ha az eladó a kijelentést nem ismerte vagy nem kellett ismernie, vagy ha a szerződéskötés időpontjában azt megfelelő módon helyesbítették, vagy ha az nem gyakorolható hatást a vevő vételi döntésére”, a kérdéskörhöz lásd: ARLT, Claudia: *Verbraucherschutz im reformierten Kaufrecht*. Peter Lang, Frankfurt am Main, 2010. 82-86.

²³ 6:138-153. §§.

²⁴ 6:143. §.

²⁵ Az új Ptk. Tervezete a jogszatosság jogintézményét is a hibás teljesítésre vonatkozó fejezetben tárgyalja. Mivel azonban tanulmányom témája csupán a materiálisan hibás teljesítés, így eltekintek a jogszatossági rendelkezések elemzésétől.

²⁶ 6:158. § (1) 2. mondat.

²⁷ Vö.: Irányelv, 2. cikk (3): „E cikk alapján nem minősül a megfelelés hibájának, ha a szerződés megkötésének időpontjában a fogyasztó a hibáról tudott vagy arról ésszerűen eljárva tudnia kellett.” Következeten azonban a Tervezet fogalmazásmódja a jótállás esetén, ahol mentesülést ír, ha a hiba a teljesítés után keletkezett, lásd: 6:172. § (1) 2. mondat. Más megközelítésben viszont arra utalhat ez a szövegezés, hogy a bizonyítási teher – a fogyasztó számára kedvezően – a jótállásra kötelezettet terheli a hiba keletkezésének idejét illetően.

²⁸ BGB § 442. (1): „Die Rechte des Käufers wegen eines Mangels sind ausgeschlossen, wenn er bei Vertragsschluss den Mangel kennt. Ist dem Käufer ein Mangel infolge grober Fahrlässigkeit unbekannt geblieben, kann der Käufer Rechte wegen dieses Mangels nur geltend machen, wenn der Verkäufer den Mangel arglistig verschwiegen oder eine Garantie für die Beschaffenheit der Sache übernommen hat.”, lásd: BECKMANN, Roland Michael (hrsg.): *BGB Juris Praxiskom-*

A Tervezet és a BGB szabályozása ezek szerint dogmatikailag egységes abban, hogy a jogosult tudati állapota adott esetben nem kimentési ok, hanem a jogellenes magatartás hiányát jelenti.

Kellékszavatosság

A jogkövetkezmények közül a jogosult kellékszavatossági igényeiről szól elsőként a Tervezet. E rendelkezések alapján a jogosult – az Irányelvnek megfelelő ún. lépcsős igényérvényesítés keretében – elsőként a hibás dolog vagy szolgáltatás kicserélését vagy kijavítását kérheti.²⁹ Azt is tisztázza a Tervezet – a hatályos joggal egyezően –, hogy lehetetlenség és aránytalan költségvonat esetén kizárt ezen igények alkalmazása. Aránytalanságnál a szolgáltatás hibátlan állapotbeli értékét, a szerződésszegés súlyát és a szavatossági jog teljesítésével a jogosultnak okozott érdeksérelemet kell mérlegelni. Ezek a rendelkezések teljesen megfelelnek az Irányelvben, valamint a BGB-ben szereplő szabályoknak.³⁰

A kellékszavatossági igények érvényesítésének második lépcsőjében – kiegészítve az Irányelv előírásait – a jogosult nem csupán az ellenszolgáltatás arányos leszállításával és az elállás jogával élhet, hanem a Tervezet ide illesztette be a hibának a kötelezett költségére történő kijavítását, illetve kijavíttatását is.³¹

A Tervezetben is szerepel az a követelmény, hogy a kicserélés illetve kijavítás igényét ésszerű határidőn belül kell teljesíteni,³² és ha ez a követelmény nem teljesül, többek között akkor is lehetséges az elállás illetve az ellenszolgáltatás arányos leszállítása.³³ Megadja a lehetőséget ezen igények érvényesítésére a Tervezet akkor is, ha a kötelezett a kijavítás vagy kicserélés teljesítését nem vállalja,³⁴ ami az Irányelvhez képest többletet jelent.³⁵

A BGB a vételárcsökkentés igényét az adásvételnél, az elállást viszont, mint szerződésszegés esetén fennálló általános jogosulti jogorvoslatként tárgyalja. Főszabály szerint a jogosult által a kijavításra illetve kicserélésre tűzött eredménytelen határidő letelte esetén adja meg az elállási illetve vételárcsökkentési jogot,³⁶ azonban szabályozza, hogy ha a kicserélést vagy kijavítást az eladó nem vállalta, vagy azok meghiúsultak, illetve ha azok teljesítése ésszerűen nem várható el tőle, akkor nem szükséges határidő tűzése.³⁷

Ehhez képest úgy vélem, hogy a Tervezet rendelkezései szélesebb körben nyújtanak védelmet a fogyasztónak. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy mind az Irányelv, mind a hatályos Ptk. és

mentar. *Schuldrecht*, Band 2.2. Juris, Saarbrücken, 2010. 117-124. Ez a szabály a *caveat emptor* ókori római jogi szabályait idézi, és már a BGB eredeti szövegében is szerepelt, lásd: ROSENTHAL, 1927. 146.

²⁹ 6:160. § (2) a).

³⁰ Vö.: Irányelv, 3. cikk (3), BGB § 439.

³¹ 6:160. § (2) b). Érdekes, hogy a jogosult általi – a kötelezett költségén történő – kijavítás illetve kijavíttatás igénye közel azonos feltételek mellett a Ptk. eredeti, 1959-es szövegében már szerepelt (305. § (2), elérhető: <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3&param=8428> (2012. 9. 2.)).

³² 6:160. § (4).

³³ 6:160. § (2) b).

³⁴ Uo.

³⁵ Vö.: Irányelv, 3. cikk (5).

³⁶ BGB § 437: „Ha az áru hibás, amennyiben a következő előírások feltételei fennállnak és nincs eltérő rendelkezés, a vevő [...] 2. a §§ 440., 323. és a 326. (5) alapján a szerződéstől elállhat, vagy a 441. § alapján a vételárat csökkentheti”; BGB § 323. (1): „Ha a visszerthes szerződés kötelezettje az esedékes szolgáltatást nem vagy nem szerződésszerűen teljesíti, a jogosult – egy, a teljesítésre vagy „utólagos teljesítésre” biztosított megfelelő határidő sikertelen elteltét követően – elállhat a szerződéstől.”; § 441. (1): „Elállás helyett a vevő az eladó felé tett nyilatkozat által csökkentheti a vételárat.”; lásd: CETINER, Bilgehan: *Die Sachmängelhaftung des Verkäufers im UN-Kaufrecht und im neuen deutschen Schuldrecht*. Peter Lang, Frankfurt am Main, 2006. 160-180.

³⁷ BGB § 440: „bedarf es der Fristsetzung auch dann nicht, wenn der Verkäufer beide Arten der Nacherfüllung gemäß § 439 Abs. 3 verweigert oder wenn die dem Käufer zustehende Art der Nacherfüllung fehlgeschlagen oder ihm unzumutbar ist.”; CETINER, 2006. 161-163.

a Tervezet, mind pedig a BGB úgy rendelkezik, hogy jelentéktelen hiba esetén kizárt az elállás.³⁸

Bár arról nem szól az Irányelv, mégis üdvözlendő lenne a magyar kódexben is egy olyan szabály, mint amilyen a BGB-ben szerepel a vételárcsökkentés mértékének a vételárral arányos becslésére és számítására vonatkozóan. A BGB ugyanis kifejezetten szabályozza, hogy a vételárát olyan arányban kell leszállítani, amilyen arányban a hibátlan áru szerződéskötés kori értéke az áru tényleges értékéhez viszonyulna, és amennyiben a vevő az így csökkentett vételárnál többet fizetett, az eladó köteles a különbözetet a vevő részére visszatéríteni.³⁹

Termékszavatosság

A Tervezetben a hibás teljesítés szabályai között egy új jogintézmény is kidolgozásra került. Az ún. termék szavatosság egy speciálisan a fogyasztó és vállalkozás közötti ingó dolog („termék”) adásvétele esetén fennálló szerződésen kívüli, azaz a gyártó oldalán fennálló helytállási kötelezettség hibás áru szolgáltatása esetén.⁴⁰ Ilyen típusú jogintézményről sem az Irányelv, sem a BGB nem rendelkezik, de a Tervezet vélhetően az Irányelv céljainak minél teljesebb érvényesítésére törekedve alkotta meg ezeket a szabályokat.⁴¹

A termék szavatossági jogok közé a kijavítás és a kicserélés tartozik, azaz a hiba természetbeni helyrehozását célozza a jogintézmény megalkotása. A hiba fogalma is szűkebb: a gyártó általi forgalomba hozatalkor hatályos minőségi követelmények hiánya, vagy az általa adott leírásban szereplő tulajdonságok hiánya tartoznak ide.⁴² A helytállás nem feltétlen, mert a gyártó három esetkörben kimentéssel is élhet:⁴³

- „A gyártó mentesül a termék szavatossági kötelezettség alól, ha bizonyítja, hogy
- a, a terméket nem üzleti tevékenysége vagy önálló foglalkozása körében gyártotta vagy forgalmazta,
  - b, a termék forgalomba hozatalának időpontjában a hiba a tudomány és a technika állása szerint nem volt felismerhető, vagy
  - c, a termék hibáját jogszabály vagy kötelező hatósági előírás alkalmazása okozta.”

Fogyasztói ingó-adásvétel esetén tehát a vevő választhat majd, hogy kivel szemben érvényesíti szavatossági igényét: a szerződési partner kereskedőnél, vagy magánál a gyártónál.⁴⁴ Kérdés azonban, hogy az átlagfogyasztó mennyire lesz tisztában a két igényérvényesítési lehetőség – a

³⁸ Vö.: Irányelv, 3. cikk (6), Ptk. 306. § (1) b), új Ptk. Tervezet 6:160. § (3), BGB § 323. (5). Ez a rendelkezés több EU-s ország szabályozásából kifaradt, például a Cseh Köztársaság, Észtország, Portugália, Szlovénia és Nagy-Britannia szabályai sem tartalmazzák, lásd: SCHULTE-NÖLKE, Hans – TWIGG-FLESNER, Christian – EBERS, Martin (eds.): *EC Consumer Law Compendium*. Sellier, Munich, 2008. 408.

³⁹ BGB § 441. § (3): „Bei der Minderung ist der Kaufpreis in dem Verhältnis herabzusetzen, in welchem zur Zeit des Vertragsschlusses der Wert der Sache in mangelfreiem Zustand zu dem wirklichen Wert gestanden haben würde. Die Minderung ist, soweit erforderlich, durch Schätzung zu ermitteln.

(4) Hat der Käufer mehr als den geminderten Kaufpreis gezahlt, so ist der Mehrbetrag vom Verkäufer zu erstatten”, a kérdéskörhöz lásd: CETINER, 2006. 184-186. Az árleszállítás igényének problematikája már az ókori római joggyakorlatban is megjelent, és a hatályos szabályokban az ókori elvek tükröződése figyelhető meg, lásd: JAKAB ÉVA: Az árleszállítás mértéke a szavatossági perben. *Jogtudományi Közlöny* LV. évf., 9 (2000) 332-333.

⁴⁰ Lásd: 6:169. § (1).

⁴¹ A Kodifikációs Főbizottság javaslatához fűzött, az internetes kormányzati portálon elérhető indoklás nem adja meg a jogintézmény megalkotásának konkrét jogpolitikai indokát, lásd: *Rövid indoklás*. 2012. 39. (elérhető: www.kormany.hu). Érdekes, hogy a közvetlen gyártói helytállást kellékhiba esetén – a gyártási hibátlanosság és a teljesítési hibátlanosság fogalmi összekapcsolásával érvelve – már az 1970-es években felvetette a jogtudomány „termék szavatosság” néven, lásd: LÁBADY Tamás: A hibás teljesítés és a termékfelelősség összefüggéséről. *Jogtudományi Közlöny* XXXI. évf., 12 (1976) 696-697.

⁴² 6:169. § (1).

⁴³ 6:169. § (3).

⁴⁴ Lásd: *Rövid indoklás*. 2012. 39.

kellékszavatosság és a termékszavatosság – előnyeivel illetve hátrányaival. Az átlagember ugyanis – személyes tapasztalataim szerint – azt sem tudja, hogy mi a különbség például a szavatosság és a jótállás között, vagy, hogy mit jelent a jótállási nyilatkozatban szereplő – egyébként a jogszabályi előírásnak megfelelő – az a mondat, hogy: „a jótállás a fogyasztó törvényből eredő jogait nem érinti.”⁴⁵

Egyetérték Besenyei Lajos professzor úrral abban, hogy a termékszavatosság jogintézményének relevanciája egyébként azon esetekben lesz számottevő, amelyekben a kellékszavatossággal vagy jótállással tartozó kötelezett vállalkozás már nem létezik vagy felszámolás alatt áll. Ilyenkor ugyanis egyébként ellehetetlenülne az igényérvényesítés.⁴⁶

Jótállás

A jótállás a szerződéses kötelezett jogszabályban kötelezően előírt, vagy általa a szerződésben felvállalt többlethelytállása hibás teljesítés esetén.⁴⁷ A már a hatályos Ptk.-ban is szereplő kiegészítő szabály⁴⁸ a Tervezetben is megtalálható, miszerint a jogosult nem köteles a szolgáltatott dolog azon tulajdonságait megvizsgálni, melyekre jótállás vonatkozik.⁴⁹

A hatályos Ptk. még szerződést biztosító mellékkötelezettségként szabályozza,⁵⁰ de a Tervezetben a jótállás szabályai már a hibás teljesítésre vonatkozó fejezetben szerepelnek.⁵¹

Az Irányelv és a BGB is csak a szerződéses jótállásról rendelkezik. Az utóbbi differenciál a dolog tartósságáért, illetve a minőségéért felvállalt jótállás között.⁵² Az, hogy nálunk egyes fogyasztóvédelmi célú jogszabályok kötelező jótállást írnak elő, egyedinek számít az EU tagállamok között.⁵³

A Tervezet jótállásra vonatkozó rendelkezései megfelelnek az Irányelv elvárásainak, hiányoznak azonban a fogyasztói szerződéshez kapcsolódó jótállás tartalmára vonatkozó kritériumok, melyek a hatályos Ptk.-ban még szerepelnek.⁵⁴ Jelenleg sem zárja ki azonban az abból fakadó igényérvényesítést az, ha a jótállási nyilatkozat tartalma nem felel meg a jogszabályi elő-

⁴⁵ Lásd: az Irányelv, 6. cikk (2) nyomán Ptk. 248. § (1) és (3); új Ptk. Tervezete: 6:172. § (3). Ezek nem új keletű problémák, a velük kapcsolatos aggályok már az 1970-es években megjelentek a jogtudományban és a joggyakorlatban egyaránt, lásd: KEMENES Béla: A jótállási rendszer néhány időszerű elvi kérdése. *Jogtudományi Közlemények* XXVIII. évf., 2 (1973) 69. A témához lásd még: PÁLFALVI József: Szavatosság, jótállás, felelősség. *Magyar Jog* XXII. évf., 11 (1975) 661-663.

⁴⁶ Prof. Dr. Besenyei Lajos „Új kihívások a polgári jogban” című PhD kurzusa, saját jegyzet, 2012. április 13.

⁴⁷ Új Ptk. Tervezet 6:172. § (1).

⁴⁸ Ptk. 283. § (2).

⁴⁹ 6:128. § (2).

⁵⁰ Ptk. XXIII. fejezet, 248. §.

⁵¹ A polgári jogi tankönyvek, illetve jegyzetek eddig is gyakran a hibás teljesítést tárgyaló részben foglalkoztak a kérdéskörrel, mivel annak relevanciája a kötelezett nem szerződészerű teljesítése esetén mérvadó, lásd például: BESENYEI Lajos: *Kötelmi jog. Általános rész*. Pólay Elemér Alapítvány, Szeged, 2009. 108. és 164., vagy BÍRÓ György: *Kötelmi jog: közös szabályok*. Novotni Alapítvány, Miskolc, 2006. 468. A jogintézmény jellege és gyakorlati relevanciája miatt már az 1970-es években is a hibás teljesítés szabályai közötti elhelyezést szorgalmazták a jogirodalomban, lásd többek között: ERDÉLYI Iván: Szavatosság és jótállás mint felelősségi alakzatok. *Magyar Jog* XXIV. évf., 4 (1977) 338.

⁵² BGB § 443. (1): „Ha az eladó, vagy harmadik személy jótállást vállal a dolog minőségéért vagy azért, hogy a dolog meghatározott időtartamig meghatározott minőséggel bír („tartóssági” jótállás), jótállásból fakadó igény esetén a vevőnek a törvényben biztosított jogai sérelme nélkül rendelkezésre állnak a jótállási jogok a jótállás vállalójával szemben a jótállási nyilatkozatban vagy a vonatkozó reklámban szereplő feltételek szerint.” A kérdéshez lásd: HANKE, Jessica: *Die Garantie in der kaufrechtlichen Mängelhaftung*. Nomos, Baden-Baden, 2008. 110-124.

⁵³ Az EU-s tagállamok közül – hazánkon kívül – például Szlovéniában van kötelező jótállási rendszer, lásd: SCHULTE-NÖLKE – TWIGG-FLESNER – EBERS, 2008. 408.

⁵⁴ Ptk. 248. § (3): „Fogyasztói szerződés esetében a jótállási nyilatkozatnak tartalmaznia kell a jótállás kötelezettjének nevét és címét, a jótállás tartalmát, időtartamát, területi hatályát és a belőle eredő jogok érvényesítésének módját”.

írásoknak,⁵⁵ így véleményem szerint ez a szabályozásbeli „hiányosság” nem róható fel a jogalkotónak.

Kártérítési igény

Bár az Irányelv nem tartalmaz rendelkezéseket a fogyasztó esetleges kártérítési igényére vonatkozóan, úgy vélem, érdemes áttekinteni a Tervezet új megoldásait ebben a kérdésben, hiszen a jogalkalmazásban a kártérítés, mint a hibás teljesítésből eredő egyik jogosultság megítélésének kérdése meglehetősen problematikus.⁵⁶

A hatályos Ptk. szerint „szavatossági jogainak érvényesítésén kívül a jogosult a hibás teljesítésből eredő kárának megtérítését is követelheti a kártérítés szabályai szerint”.⁵⁷ Ehhez kapcsolódóan azonban nem tartalmaz kiegészítő rendelkezéseket a kódex. A jogalkalmazást e kérdésben többek között a Szegedi Ítéltábla 2/2004. (VI. 17.) számú kollégiumi ajánlása segíti jelenleg, mely „a hibás teljesítés miatt a szavatosság és a kártérítés egyes jogértelmezési kérdéseiről” szól. Ennek az ajánlásnak a rendelkező része kimondja, hogy a jogosult a hibás teljesítéssel okozott, a szolgáltatás hibájában álló kár megtérítését követelheti, azaz „a szolgáltatás hibája miatt a dolog értékcsökkenésének illetve a hiba ésszerű kijavításával indokoltan felmerült vagy várható költségeinek pénzbeli megtérítését”.⁵⁸

A Tervezet az Ajánlásban kártérítési igényként emlegetett kijavítási illetve kijavíttatási költségek követelését⁵⁹ mintegy beépítette a kellekszavatossági jogok közé. Az igényérvényesítés ún. második lépcsőjéhez – amint az fentebb említésre került⁶⁰ – már nem csupán az elállás és az ellenszolgáltatás arányos leszállítása tartozik, hanem a jogosult „a hibát a kötelezett költségére maga kijavíthatja vagy mással kijavíttathatja”.⁶¹ A kártérítés mikéntjére vonatkozóan pedig részletes rendelkezések kerültek megalkotásra.

Szerződésszegéssel okozott károk megtérítése

A Tervezet dogmatikailag következetesen kidolgozta a különbséget a szerződésen kívüli és a szerződésszegéssel okozott károkért fennálló felelősség között. A különbségtétel indoka a két felelősségi alakzat eltérő jogalapjából vezethető le. „A kontraktuális felelősséget egy önként, tudatosan, átgondoltan vállalt szerződéses kötelezettségvállalás megszegése alapozza meg”, így ennek az alakzatnak a szabályai szigorúbbak a kimentés vonatkozásában.⁶²

„Aki a szerződés megszegésével a másik félnek kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentесül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a szerződésszegést ellenőrzési körén kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta, és nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje vagy a kárt elhárítsa.”⁶³

A kártérítés mértékénél, a szerződő felek közötti kockázatmegosztás elvét követve,⁶⁴ a Tervezet általánosságban lehetővé teszi a szolgáltatás tárgyában keletkezett károk megtérítésének

⁵⁵ Uo.

⁵⁶ Az objektív jogalapú kellekszavatosság és a szubjektív jogalapú, hibás teljesítés esetén fennálló kártérítés elvi kérdései és a gyakorlatban felmerülő dogmatikai és elhatárolási kérdései a Ptk. hatályba lépése óta tudományos viták központi témái, lásd többek között: PATASSY Benedek: Az igényérvényesítés lehetőségei hibás teljesítés esetén. *Magyar Jog* XXXV. évf., 5 (1988) 392-397.

⁵⁷ Ptk. 310. §

⁵⁸ Lásd: Szegedi Ítéltábla 2/2004. (VI. 17.) számú kollégiumi ajánlása (a továbbiakban: Ajánlás), 1.

⁵⁹ Ajánlás, 7-8.

⁶⁰ Lásd: 3.1. pont.

⁶¹ 6:160. § (2) b).

⁶² *Rövid indoklás*, 2012. 39.

⁶³ 6:143. §.

⁶⁴ *Rövid indoklás*, 2012. 39.

követelését.⁶⁵ A jogosult vagyonában beálló egyéb károk és az elmaradt vagyoni előny megtérítésének mértékét pedig a jogosult bizonyításától teszi függővé.⁶⁶ A szándékos szerződésszegés szankciója a jogosult minden kárának megtérítése.⁶⁷

Kártérítés kellékhibás teljesítés esetén

A Tervezet lehetővé teszi a hibás teljesítésből, mint speciális szerződésszegési esetből eredő kár megtérítését. Ez lényegében azt jelenti, hogy a fent idézett szerződésszegéssel okozott károkért fennálló felelősség általános szabályát kell alkalmazni, és annak megfelelően élhet a kötelezett kimentéssel.⁶⁸

Szigorítja azonban a Tervezet a kártérítési igény érvényesítését, mert kimondja, hogy a jogosult csak akkor követelheti a szolgáltatásban beálló, hibás teljesítésből eredő károk megtérítését, ha a kijavításnak vagy kicserélésnek nincs helye, vagy a kötelezett a kijavítást vagy kicserélést nem vállalta, illetve azoknak nem tud eleget tenni, valamint ha a jogosultnak e két igényhez fűződő érdeke megszűnt.⁶⁹

Értelmezésem szerint a következménykárok megtérítésére vonatkozó általános szabály azonban megszorítás nélkül alkalmazható, viszont adott esetben nagyobb bizonyítási nehézségeket ró a jogosultra.⁷⁰ Ezen kívül a szándékos szerződésszegéssel okozott minden kár megtérítésére vonatkozó szabály alkalmazása alól sem mentesül a kötelezett,⁷¹ és úgy vélem, ebben az esetben sem kell alkalmazni az említett megszorító szabályokat.

A hibás teljesítés különös szabályai

Az Irányelv – tárgyi hatályából következően – nem szól a hibás teljesítés különös szabályairól, de úgy vélem, említésre méltó az a néhány értelmező rendelkezés, mely újításként szerepel a Tervezetben.

A speciális rendelkezések érintik egyrészt az eredmény létrehozására irányuló szerződéseket. Ezek esetén kicserélésen az eredmény egészben vagy részben történő újbóli teljesítését kell érteni, és ez, valamint a kijavítás az eredmény létrehozásának eredetileg vállalt módjától eltérően is megvalósulhat.⁷² A helytállás teljesen objektív jellege itt már nem érvényesül, mert három esetben kimentheti magát a kötelezett.⁷³

A használati szerződések esetén – azok jellegéből fakadóan – a kötelezett a szerződés teljes tartama alatt kellékszavatossággal tartozik a szerződés tárgyának használatra, illetve hasznosításra való alkalmasságáért.⁷⁴

⁶⁵ 6:144. § (1).

⁶⁶ 6:144. § (2).

⁶⁷ 6:144. § (3).

⁶⁸ 6:175. § (1).

⁶⁹ 6:175. § (2).

⁷⁰ Lásd: 6:144. § (2).

⁷¹ Lásd: 6:144. § (3).

⁷² 6:178. § (1) a) és b).

⁷³ 6:178. § (2): „A kötelezett mentesül a hibás teljesítés jogkövetkezményei alól, ha a hiba a jogosult által adott

a, anyag alkalmatlanságára vagy hibájára,

b, adat hiányosságára vagy hibájára, vagy

c, utasítás célszerűtlenségére vagy szakszerűtlenségére

vezethető vissza, és e körülményekre a kötelezett a jogosultat figyelmeztette.”

⁷⁴ 6:179. § (1); ezt egészíti ki többek között a bérbeadó szavatosságára a kellékszavatosság szabályait alkalmazni rendelő, a bérleti szerződésnél megtalálható szabály, mely már a hatályos Ptk.-ban is szerepel, vö.: Tervezet, 6:334. § (1) és Ptk. 424. § (1).

A hibás teljesítésből fakadó igények érvényesítési határideje

Az igényérvényesítési határidő az Irányelvben, a BGB-ben és a Tervezetben is egységesen a teljesítéstől, illetve a BGB szövegezése szerint „a dolog leszállításától” számított 2 év a fogyasztók és vállalkozások közötti szerződésből fakadó kellékszavatossági igények esetén.⁷⁵ Ha pedig használt dolgokról van szó, akkor 1 év, és ennél rövidebb határidő nem is köthető ki.⁷⁶

Az utóbbi szabály véleményem szerint változtatásra, illetve pontosításra szoruló rendelkezés lenne. Hazánkban például rohamosan hódítottak teret az elmúlt évtizedben a használt ruhák eladásával foglalkozó vállalkozások, amelyek üzleteiben általában ki van függesztve az a tájékoztatás, miszerint a teljesítést követően minőségi kifogással kapcsolatban nem fogadnak el reklamációt, azaz kizárják a kellékszavatosságot. Ez egyébként ruhák esetén ésszerűnek is látszik, véleményem szerint viszont indokolt a minimum-határidő meghatározása például használt műszaki cikkek esetén.

A jótállás a jótállási nyilatkozaton szereplő jogvesztő időtartam alatt köti a kötelezettet, kiegészítve egy többletszabállyal. Ennek értelmében, ha a kötelezett a jogosult által tűzött megfelelő határidőn belül nem tesz eleget a jótállási igénynek, akkor a jótállási határidő leteltétől függetlenül további 3 hónapos jogvesztő határidőn belül érvényesíthető az igény bíróság előtt.⁷⁷ Kétségtől eltekintve a többletjogot jelent ez a rendelkezés, de a relevanciája valószínűleg a kötelező jótállás olyan eseteiben lesz számottevő, ahol a szerződés tárgya nagyobb értéket képvisel, például gépjármű adásvétele esetén.

A Tervezet az új jogintézmény, a termékszavatosság esetén ugyancsak két évet ír elő igényérvényesítési határidőként. Azonban, amíg a kellékszavatossági határidők elévülési jellegűek, ez jogvesztő, és a gyártó általi forgalomba hozataltól számítandó, nem pedig a teljesítéstől.⁷⁸

A hibás teljesítés miatti kártérítés szabályai esetén el kell különíteni a szolgáltatásban a hiba, illetve kellékhány következtében beálló, illetve az egyéb ún. következménykárokat. Az előbbi esetén az általános 5 éves elévülési idővel szemben a kellékszavatossági igények érvényesítésére irányadó elévülési határidőket írja elő a Tervezet.⁷⁹ A következménykárok vonatkozásában azonban – értelmezésem szerint – a szerződésszegéssel okozott károk általános szabályai és az általános elévülési idő lesz alkalmazandó.

Megemlítendő még a határidőkhöz kapcsolódóan, hogy mind a hatályos Ptk.-ban, mind az Irányelvben és a német kódexben, mind pedig a Tervezetben szerepel a hibás 6 hónapos vélelme fogyasztói szerződések esetén,⁸⁰ ami az átlagemberek igényérvényesítését megkönnyíteni hivatott rendelkezés, mivel megfordítja a bizonyítási terhet a fogyasztó javára. Üdvözlendő, hogy a legtöbb EU-s tagállam szabályozásában szerepel ez a rendelkezés.

Összegzés

Tanulmányomban igyekeztem rámutatni azokra az újításokra a Ptk. 2012. évi Tervezetében, melyek egyértelműen a fogyasztási cikkek adásvételének szabályozására alkotott Európai Unió irányelv minél teljesebb érvényesülését célozzák. A német polgári törvénykönyv szabályaival összehasonlítva úgy vélem látható volt, hogy az irányelv-konformitás szinte teljesen megvalósul a Tervezetben. Az Unió elvárásoknak való megfelelés tekintetében, véleményem szerint csupán a tanulmányban említett pár ponton, így például az összeszerelés hibája vagy a használt

⁷⁵ Vö.: Irányelv, 5. cikk (1), Tervezet 6:164. § (2) és BGB § 479. (1).

⁷⁶ Vö.: Irányelv, 7. cikk (1) és Tervezet 6:164. § (2); az Irányelv szabályának fakultatív jellegét kihasználva a BGB nem tartalmaz ilyen előírást.

⁷⁷ 6:174. § (1).

⁷⁸ 6:170. § (2).

⁷⁹ 6:175. § (2).

⁸⁰ Vö.: Ptk. 305/A. § (2), Irányelv, 5. cikk (3), BGB § 476 és Tervezet, 6:159. §.

dolgok kérdése vonatkozásában szorulnának pontosításra, illetve kiegészítésre a Tervezet hibás teljesítésre vonatkozó szabályai.

ÉVA NAGY

Defective performance – directive-conformity

(Summary)

The topicality of the present study is the modification concerning defective performance in the Proposal of 2012 on the new Civil Code of Hungary (Proposal). The regulation of defective performance has always changed time to time in Hungarian civil law, due to the particular economic system and commercial practices. Recently its issue has been of particular interest in the legislation of the European Union as well.

According to the 1999/44/EC Directive on sale of consumer goods and associated guarantees (Directive), the current Civil Code of Hungary was modified in 2002. The requirements of the Directive had to be carried out in the rules of the Proposal as well. In my study I aimed to analyze these new provisions in light of conformity with the Directive.

In view of the significant effect of German civil law upon Hungarian civil law, I featured the implementing rules of the German Civil Code (BGB) and compared them with the relevant provisions of the Proposal with respect to the Directive. I analyzed the rules on conformity with the contract, the legal remedies deriving from defective performance, and the deadlines concerning the enforcement of these claims. In accordance with the Directive the provisions regarding consumers were in the focus of the study.

I endeavoured to point out the innovations of the Proposal that clearly aimed to facilitate the full realization of the requirements of the Directive. In my opinion the conformity with the Directive is almost absolute, only certain abovementioned aspects should be clarified, such as the lack of conformity resulting from incorrect installation or the issue of used („second-hand”) goods.